

**Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра екології**

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Стратегія сталого розвитку

підготовки магістра за спеціальностями:

091 Біологія, галузі знань 09 Біологія,

101 Екологія, галузі знань 10 Природничі науки

м. Кам'янець-Подільський, 2022

УДК 502/504(076)

ББК 20.1я73

Л93

Рекомендовано до друку вченою радою природничо-економічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол № 11 від 28 грудня 2022 року)

Рецензенти:

доктор біологічних наук, професор кафедри біології та методики викладання КПНУ імені Івана Огієнка Любінська Л.Г.

кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики викладання КПНУ імені Івана Огієнка Касіяник І.П.

кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувачка кафедри екології та загальнобіологічних дисциплін Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» Недільська У.І.

Любінський О.І. Робочий зошит для практичних занять з дисципліни «Стратегія сталого розвитку» підготовки магістра за спеціальностями: 091 Біологія, 101 Екологія.[Електронне видання], Кам'янець-Подільський, 2022. - 40 с.

Зошит складений у відповідності до програми для підготовки магістрів Завдання подані з врахуванням підготовки фахівців з проблем сталого розвитку.

УДК 502/504(076)

ББК 20.1я73

© Любінський О.І., 2022

Зміст

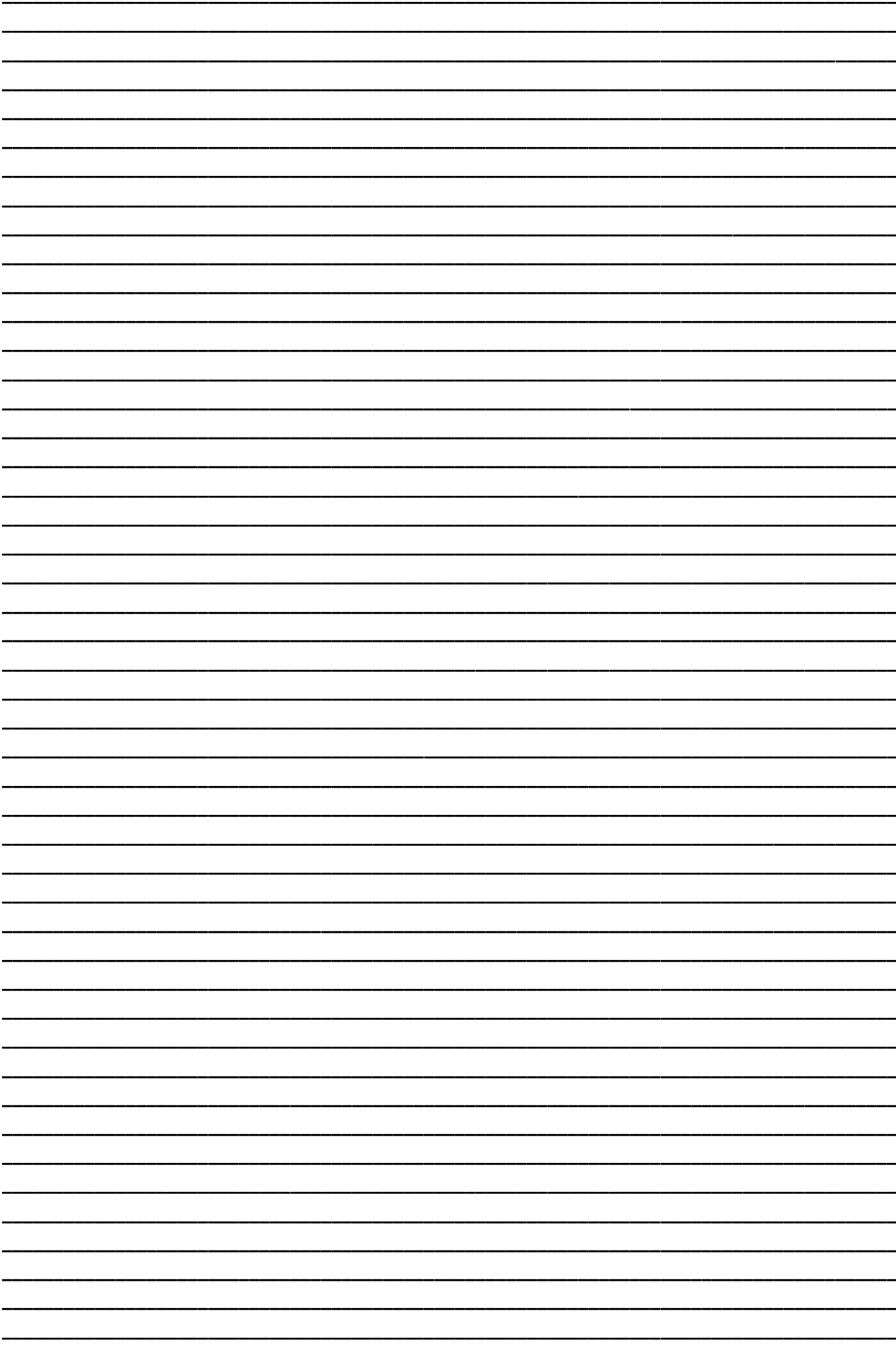
Тема: Сучасні аспекти стратегії сталого розвитку	4
Тема: Глобальні екологічні проблеми людства	7
Тема: Міжнародні документи щодо сталого розвитку.....	10
Тема: Концепція сталого розвитку України	14
Тема: Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем	18
Тема: Індикатори сталого розвитку.....	22
Тема : Індикатори сталого розвитку.....	25
Тема: Еколого-економічні аспекти стратегії сталого розвитку.....	30
Тема : Стратегія сталого управління урбоекосистемою.	36
Концепція освіти для сталого розвитку	36
Список рекомендованих джерел.....	39

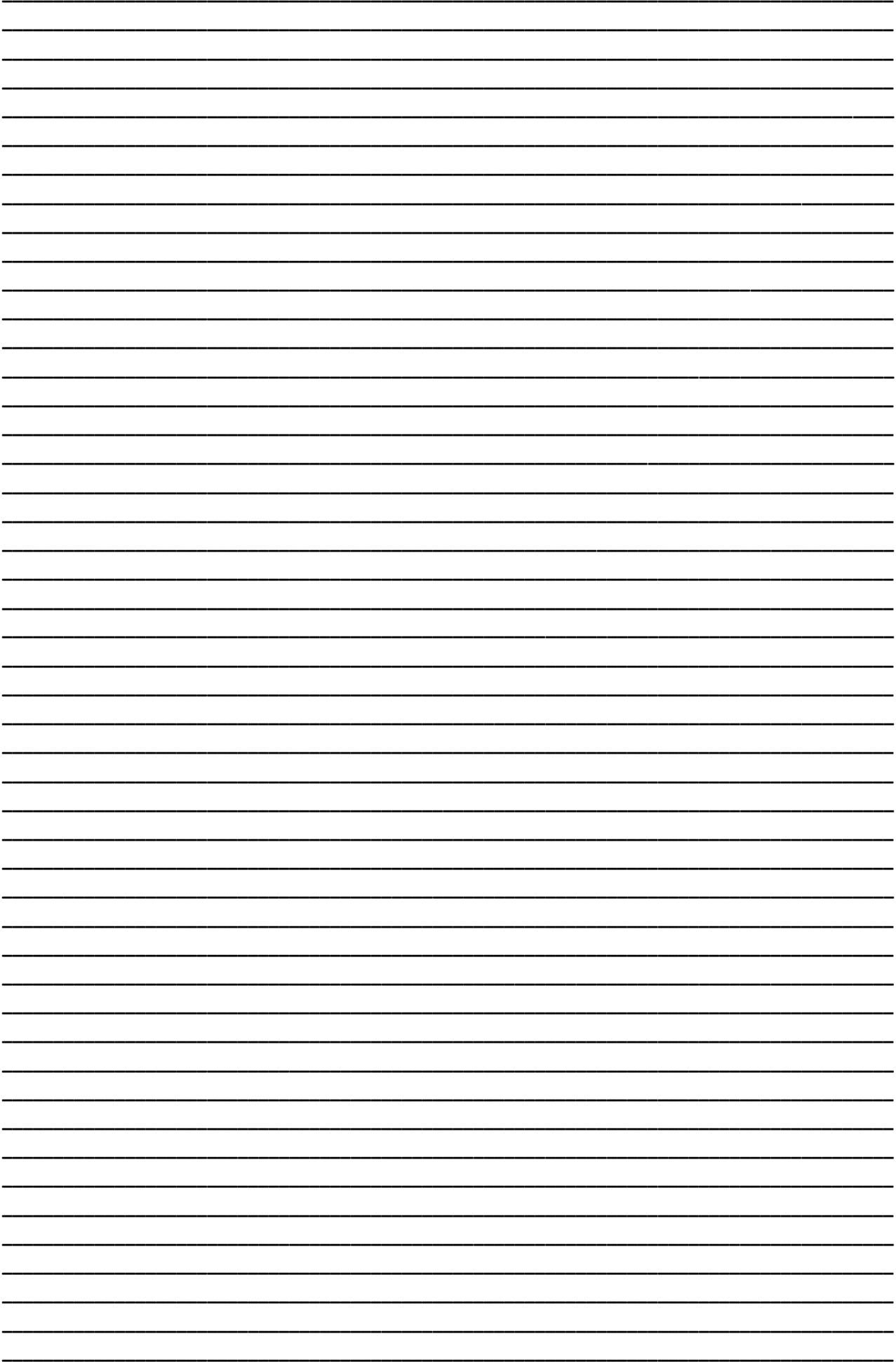
Завдання 3. Ознайомить з рівнями та принципами сталого розвитку, соціоекологічними аспектами сталого розвитку.

Контрольні питання

1. Визначення стійкого розвитку.
2. В чому суть концепції ООН про сталий розвиток людства?
3. Концепція сталого розвитку.
4. Назвіть вихідні цілі стратегії сталого розвитку.
5. Які бувають фактори ризику?
6. Класифікація антропогенних факторів ризику.
7. Проблеми сталого розвитку.
8. Які напрями розв'язання проблем стратегії сталого розвитку?
9. Назвіть сфери розв'язання проблем
10. Що таке система?
11. Види та характеристика системи?
12. Що таке розвиток?
13. Які фази еволюції біосфери?
14. Охарактеризуйте матеріальну і інформаційну основи системи.
15. Які існують механізми зворотного зв'язку.
16. Класифікація механізмів негативного зворотного зв'язку..
17. Назвіть основні характеристики стійкості системи.

Завдання 2. Описати та проаналізувати причини глобальної екологічної кризи.

Тема: Концепція сталого розвитку України

Мета роботи: ознайомитись з положеннями «Концепція сталого розвитку України»

Питання, що виносяться на розгляд:

- 1. ТЕНДЕНЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**
 Сталий розвиток у контексті суспільно-економічних проблем XXI століття
 Сталий розвиток та міжнародна екологічна політика
 Рациональне використання природних ресурсів
 Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку
 Стратегічні засади інвестиційного забезпечення сталого розвитку
- 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ**
 Міжнародна екологічна політика та сталий розвиток
 Сталий розвиток природно-ресурсного потенціалу
 Упровадження засад сталого розвитку в соціальній сфері
 Природно-техногенна та екологічної безпека сталого розвитку
- 3. ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ**
 Сталий розвиток України у глобальному середовищі
 Інноваційні домінанти сталого розвитку України
 Напрями розвитку природно-ресурсного потенціалу
 Концепт вирішення суспільних проблем сталого розвитку
 Пріоритети гарантування безпеки сталого розвитку
 Перспективи концепту стратегії сталого розвитку
 Схема розроблення стратегії сталого розвитку України

Практична частина

Завдання 1. Ознайомитися з основними положеннями Національної парадигми сталого розвитку України

Завдання 2. Описати та проаналізувати принципи «екологічної республіки».

Тема : Індикатори сталого розвитку.
Критерії та індекси стану природного заповідного фонду за умов сталого розвитку

Мета роботи: ознайомитись методикою розрахунків критеріїв та індексів природного заповідного фонду за умов сталого розвитку

Питання, що виносяться на розгляд:

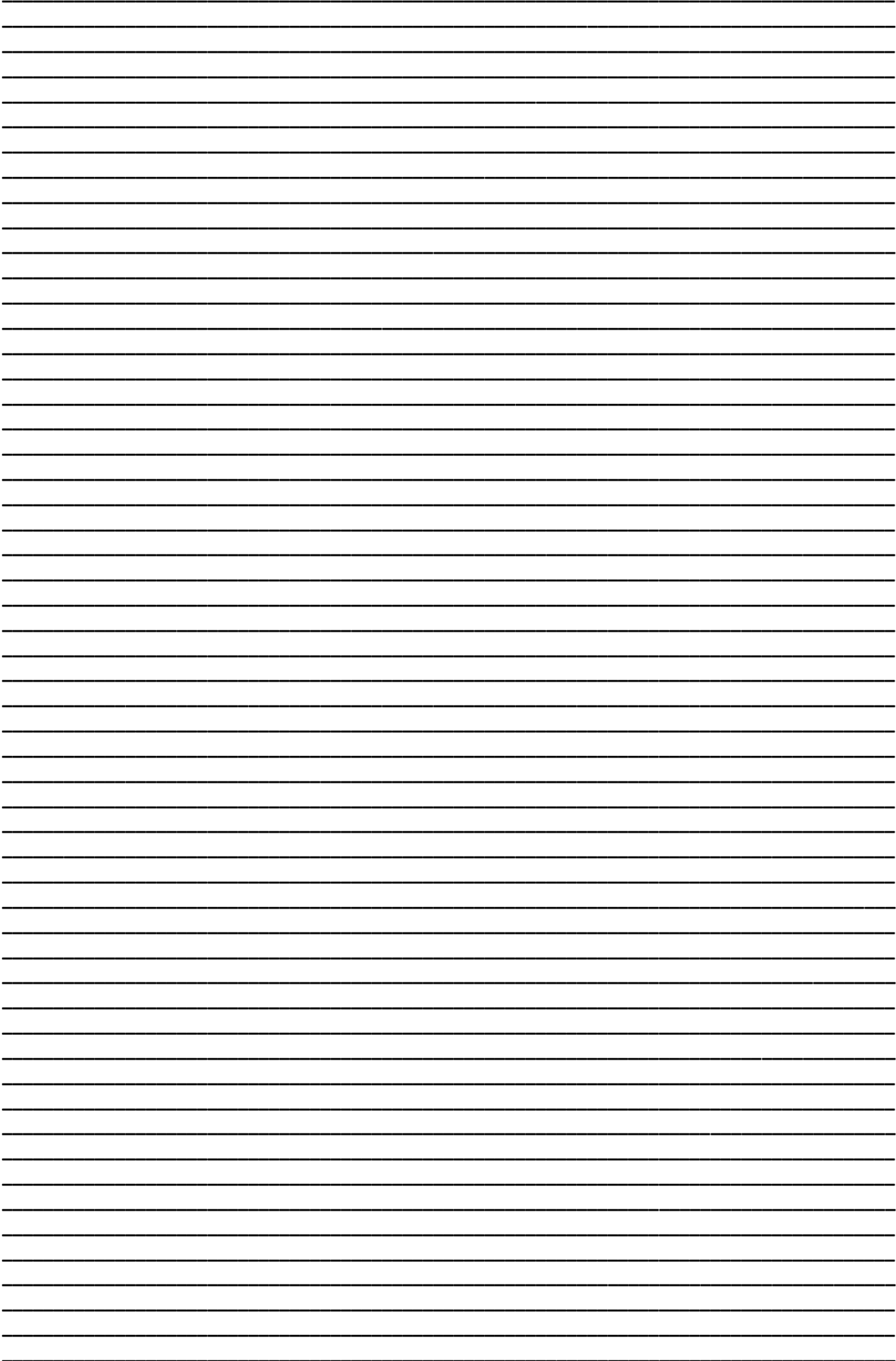
1. Індикатори і показники стійкого розвитку, що враховують фактор біорізноманіття.
Екологічно адаптований чистий внутрішній продукт та його характеристика.
Показник «істинних заощаджень» та його характеристика.
Агрегований індекс «живої планети» та його характеристика.
Показник «екологічний слід» та його характеристика.
Методика розрахунку індексу екологічної стійкості.
Індекс реального прогресу та його характеристика.
2. Індикатори стійкого розвитку що пов'язані із збереженням біорізноманіття.
3. Індикатори збереження біорізноманіття, що запропоновано комісією ООН стійкого розвитку та система індикаторів, розробленою для покращання управління природокористуванням.
4. Механізми збереження біорізноманіття. Форми консервативних методів збереження біорізноманіття. Методи прогресивних змін щодо збереження біорізноманіття. Передумови стійкого розвитку природно-заповідного фонду та збереження біорізноманіття.

Практична частина

Завдання 1. Вивчити та описати індикатори і показники стійкого розвитку, що враховують фактор біорізноманіття.

Завдання 3. Вивчити та описати збереження біорізноманіття, що запропоновано комісією ООН стійкого розвитку та систему індикаторів, розроблену для покращання управління природокористуванням.

Завдання 4. Вивчити та описати механізми збереження біорізноманіття, форми консервативних методів збереження біорізноманіття, методи прогресивних змін щодо збереження біорізноманіття, передумови стійкого розвитку природно-заповідного фонду та збереження біорізноманіття.

Тема: Еколого-економічні аспекти стратегії сталого розвитку

Мета роботи: ознайомитись методикою розрахунків еколого-економічних інструментів, ринковими механізмами регулювання природокористування, практичними процедурами управління екологізацією економіки.

Питання, що виносяться на розгляд:

1. Основні поняття економічного механізму і еколого-економічних інструментів.
2. Форми еколого-економічних інструментів.
3. Податкові інструменти та пільги.
4. Митні платежі.
5. Штрафи, субсидії, дотації гранти, кредити, виплати та інші економічні інструменти.
6. Ринкові механізми регулювання природокористування.
7. Практичні процедури управління екологізацією економіки та її підрозділів.

Практична частина

Завдання 1. Вивчити та описати основні поняття економічного механізму і еколого-економічних інструментів, форми еколого-економічних інструментів

Завдання 2. Вивчити та описати особливості концепції освіти для сталого розвитку.

Завдання 3. Вивчити та описати принципи та підходи до освіти для сталого розвитку, основні пропозиції стратегії, впровадження стратегії.

Контрольні питання

1. Основні принципи конвенції сталого розвитку.
2. Основні сфери екологічної освіти.
3. Які існують пропозиції стратегії сталого розвитку?
4. Що таке коеволюція?
5. Аксиома коеволюції.
6. В чому полягає принцип Природної раціональності?
7. Необхідні умови стратегій стійкого розвитку.

Список рекомендованих джерел

Основна

1. Стратегія сталого розвитку : Підручник / В. М. Боголюбов, М. О. Клименко, Л. Г. Мельник [та ін.]. – Херсон : Олді-плюс, 2012. – 446с.
2. Мельник А.Г. Екологічна економіка: Підручник.– Суми: ВТД «Університетська книга», 2006.–367 с.
3. Мельник А.Г. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник.– Суми: ВТД «Університетська книга», 2006.–383 с.
4. Білорус О. Г. Глобальна перспектива і сталий розвиток: (Системні маркетинг. дослідж.) / О. Г. Білорус, Ю. М. Мацейко. - К. : МАУП, 2005. - 492 с.

Допоміжна

1. Екологічна енциклопедія: У 3 т./ Редколегія: А.В. Толстоухов (головний редактор) та ін. - К.: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2008. -Т.3: 0-Я.-472 с.: іл.;
2. Макарова Н.С., Гармідер Л.Д., Михальчук Л.В. Економіка природокористування: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 322 с.
3. Семенов В.Ф., Михайлюк О.Л., Галушкіна Т.П. Екологічний менеджмент: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004.-516 с.
4. Закон України Про природно-заповідний фонд України Постанова ВР N 2457-XII від 16.06.92, ВВР, 1992, N 34.
5. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 312 с.
6. Марушевський Г. Стратегія соціально-економічних перетворень. - УКРАЇНА: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки - 2006. с. 275-283.
7. Шапар А. Г. Критерії та показники сталого розвитку: наукові підходи до їх обґрунтування.: 36. наук. пр. Ін-ту проблем природокористування та екології НАН України. – 2000. – Вип. 2.
8. Йоганнесбургська декларація зі сталого розвитку. – К.: Інститут сталого розвитку, 2004. – 65 с.
9. Сталий розвиток суспільства: 25 запитань і відповідей. – Тлумачний посібник. – К.: Поліграф-експрес, 2001. – 28 с.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Навчальне електронне видання

Любинський Олександр Іванович,
доктор сільськогосподарських наук, професор,
професор кафедри екології
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Робочий зошит

для практичних занять з дисципліни «Стратегія сталого розвитку»

підготовки магістра за спеціальностями: 091 Біологія, 101 Екологія

навчально-методичний посібник

Навчальне електронне видання

Видавець і виготовлювач Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300
Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи
серії ДК № 3382 від 05.02.2009 р.